

 Vsako obdobje ima svoje vizionarje, ki s svojo genialnostjo spremenijo svet. A to se le redko zgodi brez prepirov o tem, kaj natanko se je zgodilo in kdo je bil zraven pri trenutku stvarjenja. V Socialnem omrežju režiser David Fincher in scenarist Aaron Sorkin raziskujeta trenutek, ko so iznašli Facebook, najbolj revolucionarni družabni fenomen novega stoletja. To nam pokažeta z nasprotujočih se perspektiv super bistrih mladeničev ki vsi trdijo, da so bili prisotni ob stvaritvi. Rezultat je drama, polna stvaritev in uničenja; drama, ki se izogiba enemu samemu gledalcu, ampak sledi nasprotujočim si pripovedim, odslikava nasprotujoče se resnice in ves čas definira družbene odnose, ki definirajo naš čas.

Film prva iz več virov in se seli od dvoran Harvarda do predelnih pisarn Palo Alta, ko prikazuje skoraj otipljivo navdušenje vihravih zgodnjih dni nastajanja fenomena, ki je spremenil kulturo, in to, kako je ta fenomen skupino mladih revolucionarjev povezal in jih nato ločil. Sredi kaosa so Mark Zuckerberg (Jesse Eisenberg), sijajni harvardski študent, ki je zasnoval spletno stran, za katero se je zdelo, da je brez nož na novo definirala družbeno bit; Eduardo Saverin (Andrew Garfield), nekdanji Zuckerbergov dober prijatelj, ki je za cvetoče podjetje prispeval začetni kapital; Napsterjev ustanovitelj Sean Parker (Justin Timberlake) ki je Facebook predstavil kapitalistom Silicon Valleyja; in dvojčka Winklevoss (Armie Hammer in Josh Pence), harvardska sošolca, ki sta trdila, da jima je Zuckerberg ukradel zamisel in sta ga potem zaradi tega tudi tožila.

Vsak ima svojo pripoved, svojo verzijo Facebookove zgodbe ampak vsi s svojimi pripovedmi ne tvorijo samo večplasten portret uspeha v 21. stoletju, gre tudi za prikaz tako mladostne fantazije kot krutih realnosti.

Da bi ustvarila otipljiv občutek tega zamegljenega stvarjenja, zgodovine, ki se vleče, sta Sorkin in Fincher pazljivo oblikovala nepovezано zgodbo, ki namenoma ne stopa ne na eno ne na drugo stran. Namesto tega film prikazuje konzorcij enako zapletenih pripovedi ampak vsak akter je prepričan, da ima prav in da se edini pravilno spominja stvari. Odgovor na vprašanje, kaj se je dejansko zgodilo, prepušča gledalcu.

Scenarist Aaron Sorkin (Zahodno krilo, Wilsonova vojna) ni nikoli hitreje privolil v kakšen projekt kot v Socialno omrežje. Začelo se je, ko je dobil v roke knjižico Bena Mezricha The Accidental Billionaire. Ta ga je takoj podgala, da je sam začel raziskovati zgodovino Facebooka. Prevzela ga je vzpenjajoča se pot likov ampak predvsem tista Facebookovega soustanovitelja Marka Zuckerberga, ki se je praktično brez nož iz anarhističnega hekerja spremenil v internetnika, in direktorja, ki je spremenil zgodovino.

Sorkina je prevzela tudi povsem ameriška tema iznajdbe in priložnost za razpravljanje o prijateljstvih, rivalstvih in družbenih manevrih mladih ikonoklastov, za katere se zdi, da se prikažejo v vsakem obdobju, da bi ustvarili osupljive nove iznajdbe, ki korenito spremenijo vsakdan.

V prejšnjih generacijah so bili to radio, telefon, avto, televizija, računalnik. Danes je to družabno omrežje.

Sorkin pravi: "Teme filma so tako stare kot pripovedništvo samo: zvestoba, prijateljstvo, moč, denar, zavist, družbeni status, ljubosumje. To je zgodba, da bi jo napisal Ajshil, če bi bil danes živ, če bi bil danes živ Shakespeare, bi jo napisal on, itd. Sreča je na moji strani, saj noben od teh močakarjev ni bil na voljo, zato sem jo lahko napisal jaz."

Več ko je izvedel o spornem nastanku Facebooku, bolj ga je prevzela močnost, da bi pripoved lahko izkoristil za zelo razločno razglednico o tem specifičnem času ameriškega življenja ampak hkrati pa je to še vedno razprava o večnih ljubiških temah genialnosti, moči in praznini. Čeprav se spoznajo na najnovejšo tehnologijo in živijo digitalni življenjski slog, so, tako jih je prikazal Sorkin, tudi nesramni, jezni in nikoli ustveno povsem umirjeni.

"Mislim, da je v filmu konstrukt, in sicer si lahko ogledate večplastne vidike Marka Zuckerberga, zaradi katerih je uspel, in jih lahko dojemate povsem

različno, glede na to, s kom se v zgodbi istovetite," komentira Sorkin. "Marka žene mo? ali žibkost, strah ali pogum, vizija ali preražunljivost ž in film ves ?as hodi po tanki ?rti med temi stvarmi."

Zgodba Facebooka se začenja februarja leta 2004, ko se je družbena mreža vsakdana za vedno spremenila z nastankom tistega, kar danes poznamo kot "thefacebook.com" na Univerzi Harvard, s stranjo, ki jo je programiral Zuckerberg, ki je imel takrat 19 let. Že ?ez dober mesec se je pol Harvarda registriralo kot uporabniki. Decembra leta 2005 je stran uporabljalo 5,5 milijona študentov, ki so objavljali svoje najbolj intimne osebne podrobnosti, od najljubših skladb do tega, s kom hodijo na zmenke in že ve? ž in vse to so si lahko ogledali vsi.

Ko se je razširil po vsem svetu, je Facebook postal svetovno digitalno ljudstvo ž ogromna, žareža zmes povezav in odnosov, ki predstavljajo družbene povezave ve? kot 500 milijonov uporabnikov (?e bi bil Facebook država, bi bila 1,5-krat bolj naseljena od Združenih držav Amerike in bi bil tretja najvežja država na svetu).

V vsega šestih letih je Facebook postal samostojna kulturna sila ž nov mehanizem za sklepanje prijateljstev v vse bolj samotnem svetu z ogromnim vplivom na generacijo, ki je postavila na glavo stare definicije zasebnosti. Facebook je pomagal oblikovati pogumni novi svet enovrstnih življenj, v katerem vsak ve, kaj po?ne drugi, v katerem ljudje gradijo svoje identitete za javno porabo, Facebook mnogi uporabljajo kot arhiv za svoj celoten obstoj. Kot druge tehnične revolucije v preteklosti so Facebook slavili in prekleli zaradi njegovega vpliva ž vsestranskih posledic Facebooka za zdaj ne morejo predvideti niti najveži analitiki in poznavalci.

Facebook že vedno raste z vrtoglavo hitrostjo, njegov potencial pa že vedno ni v celoti izkorišten. Je podjetje, ki je sicer zasebno, pred kratkim so njegovo vrednost ocenili na 25 milijard dolarjev, nekateri strokovnjaki z Wall Streeta pa ocenjujejo, da je vredno že precej ve?.

A ob igitvi podjetja je bilo to vse bolj zasuto s tožbami, njegovi ustanovitelji pa so sprti ž prepirajo se za lastništvo in priznanje. Skupina Zuckerbergovih nekdanjih soolcev iz Harvarda, vključno z bratoma Winklevoss, trdijo, da jim je Zuckerberg ukradel idejo, medtem ko Zuckerbergov nekdanji poslovni partner in soustanovitelj Facebooka Eduardo Saverin trdi, da ga je Zuckerberg izključil iz podjetja, ki mu je dal začetni kapital.

O igralcih

Jesse Eisenberg (Mark Zuckerberg) je posnel filme Rodger Dodger, The Squid and the Whale, Adventureland, Dobrodošli v deželi zombijev, 30 Minutes or Less, Rio.

Andrew Garfield (Eduardo Saverin) je posnel filme Never Let Me Go, The Imaginarium of Dr Parnassus; I'm Here; Kot jagenj?ki in levi; Red Riding Trilogy ž 1974, Boy A, (BAFTA za najboljšega igralca), Beautiful Thing, The Overwhelming, Burn, Chatroom. Njegov naslednji film bo Spider-Man, v katerem bo igral Petra Parkerja.

Justin Timberlake (Sean Parker) je svoj album FutureSex/LoveSounds prodal v večkrat platinasti nakladi. Kar žtirje zaporedni singli z njega so se uvrstili na prvo mesto. Prav tako zelo uspešna je bila njegova turneja iz leta 2007 FutureSex/LoveSho. Justin je dobitnik več nagrad grammy, posnel pa je filme Alpha Dog, Black Snake Moan, Shrek 3, Southland Tales, The Open Road, Yogi Bear, Friends With Benefits, Bad Teacher.

O režiserju

David Fincher je režiral filme Osmi potnik 3, 7edem, Igra, Klub golih pesti, Soba za paniko, Zodiac, Nenavadni primer Benjamina Buttona.

Trenutno snema Dekle z zmajskim tatujem po knjižni uspešnici Stiega Larssona. Glavni vlogi igrata Daniel Craig in Rooney Mara.